

ISSN 1561-5375 (ONLINE)

ISSN 1561-5359

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

SCIENTIFIC AND THEORETICAL JOURNAL

ARTIFICIAL INTELLIGENCE

2016 '3 (73)

ЗАСНОВНИКИ ЖУРНАЛУ
Національна академія наук України,
Інститут проблем штучного інтелекту МОН України і НАН України

Заснований у 1995 році

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор

А.І. ШЕВЧЕНКО, член-кор. НАН України,
професор, доктор технічних наук

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

В.П. БОЮН, член-кор. НАН України

Ю.П. ГОРГО, д.б.н., професор

А.М. ГУПАЛ, член-кор. НАН України

О.М. КІСЕЛЬОВА, член-кор. НАН України

І.М. КОВАЛЕНКО, академік НАНУ

Ю.В. КРАК, д.ф.-м.н., професор

М.Ю. КУЗНЄЦОВ, член-кор. НАН України

О.В. ПАЛАГІН, академік НАН України

В.А. ПЕПЕЛЯЄВ, д.ф.-м.н., с.н.с.

П.С. СТЕЦЮК, д.ф.-м.н., с.н.с.

О.М. ХІМІЧ, член-кор. НАН України

Г.Г. ЧЕТВЕРИКОВ, д.т.н., професор

РОМАН КУЦ, професор, Єльський
університет (Нью-Гейвен, США)

ВАЛЬДЕМАР ВУЙЧЕК, професор,
Люблінська політехніка
(Люблін, Польща)

Відповідальний редактор

І.В. КАЧУР, к.б.н., доц., заст. директора
Інституту проблем штучного інтелекту
МОН України і НАН України

Відповідальний секретар

О.С. ЗВЕНГОРОДСЬКИЙ, к.т.н.,
доц., вчений секретар Інституту
проблем штучного інтелекту МОН
України і НАН України

Свідоцтво про державну реєстрацію:
КВ № 1803 від 20.11.1995 р.

ISSN 1561-5359

У НОМЕРІ:

- **Інтелектуальні технології в комунікаційних системах**
- **Системи розпізнавання і сприйняття образів**
- **Програмно-технічні засоби інтелектуальних систем**
- **Теорія та засоби обчислювального інтелекту**
- **Прикладні інтелектуальні технології та системи**

Журнал «Штучний інтелект» внесено до переліку фахових видань України, в яких публікуються основні результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів з фізико-математичних та технічних наук (Наказ МОН України від 7.10.2015 р. № 1021).

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою Інституту проблем штучного інтелекту МОН України і НАН України
Протокол № 12 від 26.12. 2016 р.

Електронна копія видання розміщується на сайті

ІПШІ (м. Київ)

<http://www.ipai.net.ua>

© Інститут проблем штучного інтелекту
МОН України і НАН України

JOURNAL FOUNDERS
**National Academy of Sciences of Ukraine,
Institute of Artificial Intelligence Problems of the MES and NAS of Ukraine**

Founded in 1995

EDITORIAL BOARD

Editor-in-Chief

ANATOLIY I. SHEVCHENKO,
Corresponding Member of the NAS
of Ukraine, Professor, Dr. Sc.(Engineering)

ASSOCIATE EDITORS

V.P. BOYUN, Corresponding Member of the NAS
of Ukraine

YU.P. GORGO, Professor, Dr. Sc.(Biology)

A.M. GUPAL, Corresponding Member of the NAS
of Ukraine

O.M. KISELEVA, Corresponding Member of the
NAS of Ukraine

I.M. KOVALENKO, Academician of the NAS
of Ukraine

YU.V. KRAK, Dr. Sc. (Physics & Mathematics),
Professor

M.YU. KUZNETSOV, Corresponding Member of
the NAS of Ukraine

O.V. PALAGIN, Academician of the NAS of
Ukraine

V.A. PEPELAEV, Dr.Sc. (Physics & Mathematics),
s.r.

P.S. STETSYK, Dr.Sc. (Physics & Mathematics), s.r.

O.M. KHIMICH, Corresponding Member of the
NAS of Ukraine

G.G. CHETVERIKOV, Professor, Dr. Sc.
(Engineering)

ROMAN KUTS, Professor, Yale
University (New Haven, USA)

WALDEMAR VUYCHEK, Professor,
Lublin Polytechnic, (Lublin, Poland)

Executive Editor

I.V. KACHUR, Cand. Sc (Biology) Deputy Director of
the Institute of Artificial Intelligence Problems of the
NAS and MES of Ukraine

Executive Secretary

O.S. ZVENIGORODSKIY, Cand.Sc. (Engineering), Scientific
Secretary of the Institute of Artificial Intelligence
Problems of the NAS and MES of Ukraine

Certificate of the state registration:

KB № 1803, dated by 20 November, 1995

ISSN 1561-5359

Electronic copy of the issue posted on the site
IPAI (Kyiv)
<http://www.ipai.net.ua>

IN THE ISSUE:

- **Intelligent technologies in communication systems**
- **Pattern recognition and perception systems**
- **Hardware and software of intelligent systems**
- **Computational intelligence: theory and tools**
- **Applied intelligent technologies and systems**

The journal "Artificial Intelligence" registered in the list of specialized editions of Ukraine, where main dissertations results for the scientific degree in the area of engineering science and physics & mathematics are published (Order of MES of Ukraine dated by 07.10.2015, № 1021).

Recommended for publication by the Scientific and Technical Council of the Institute of Artificial Intelligence Problems of the NAS Ukraine and MES of Ukraine Protocol № 12 dated by 28.12.2016.

ЗМІСТ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В КОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ	6
Кондратюк С.С., Крак Ю.В. Платформонезалежне програмне забезпечення для розробки систем жестової комунікації: моделювання дактильної мови	7
Новокшонов А.К. Підвищення інтелектуальності мобільних пристроїв на прикладі алгоритмів захищених групових комунікацій	16
СИСТЕМИ РОЗПІЗНАВАННЯ І СПРИЙНЯТТЯ ОБРАЗІВ	21
Лозинська О.В., Давидов М.В., Пасічник В.В. Трансформація дерев граматики складових у дерева граматики залежностей для граматичного розбору українських речень	22
Никоненко А.О. Метод визначення семантичної зв'язності	32
ПРОГРАМНО - ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ	43
Інютин А.В. Метод підвищення точності сегментації зображень печатних плат	44
Колчин А.В., Потієнко С.В. Метод генерації тестових даних по вихідному коду Java програм	50
Марушко Е.Е., Дудкин А.А. Построение ансамбля нейронных сетей для прогнозирования временных рядов телеметрии космических аппаратов	59
ТЕОРІЯ ТА ЗАСОБИ ОБЧИСЛЮВАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ	68
Бердник М.Г. Математична модель і метод рішення за допомогою нового інтегрального перетворення узагальненої крайової задачі теплообміну кусково-однорідного циліндра	69
Коваль Д.Ю., Синєглазов В.М., Чумаченко О.І. Синтез оптимальної структури глибокої нейронної мережі	78
Чертов О.Р., Мальчиков В.В. Метод визначення коефіцієнта масштабування невідомого вейвлет-перетворення на основі частотного спектру	83
Шкільняк О.С., Касьянюк В.С., Малютенко Л.М. Повнота секвенційних числень модальних логік немонотонних часткових предикатів	92
ПРИКЛАДНІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ	103
Berezsky O., Vatko Yu., Melnyk G., Verbovyu S., Pitsun O. Segmentation algorithms of biomedical images: development and quantitative evaluation	104
Ковалевський С.В., Ковалевська О.С. Нейромережне керування мобільними верстатами з паралельною структурою	116
Марченко О.О., Никоненко А.О., Россада Т.В., Мельников Є.А. Метод машинного навчання для ідентифікації парафрази	128
Писаренко В.Г., Варава І.А., Корнеєв С.В., Кузько А.В. О точности определения координат аномалии масс под земной поверхностью по данным численной модели гравитационного поля, измеренного наземным гравиметром	137
Стрихалюк Б.М., Колодій Р.С., Секела М.В. Кіберфізичні технології моніторингу стану кардіологічних пацієнтів в системі телемедицини	144
Trokhymchuk R.M. Results of application of modular artificial neural networks for intelligent data analysis (data mining) and forecasting processes in the field of ecology and environment protection	151
АВТОРИ НОМЕРА	158
РЕЦЕНЗЕНТИ НОМЕРА	160
АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	161
ДО УВАГИ АВТОРІВ	162

CONTENTS

INTELLIGENT TECHNOLOGIES IN COMMUNICATION SYSTEMS	6
Kondratiuk S.S., Krak Iu.V. Cross platform software for the development of sign communication system: dactyl language modelling	7
Novokshonov A.K. Increasing intelligence of mobile devices on the example of secure group communication algorithms	16
PATTERN RECOGNITION AND PERCEPTION SYSTEMS	21
Lozynska O.V., Davydov M.V., Pasichnyk V.V. Transformation of constituency trees to dependency trees for parsing Ukrainian sentences	22
Nykonenko A.O. Semantic relatedness calculation method	32
HARDWARE AND SOFTWARE OF INTELLIGENT SYSTEMS	43
Inyutin A.V. Method for increasing the accuracy of PCB image segmentation	44
Kolchin A., Potiyenko S. A method of test data generation from source code of Java programs	50
Marushko Y., Doudkin A. Construction of Ensemble of Neural Network for Spacecraft Telemetry Multivariate Time Series Forecasting	59
COMPUTATIONAL INTELLIGENCE: THEORY AND TOOLS	68
Berdnyk M.G. Mathematical model and method of solution with the new integral transformation of a generalized boundary problem piecewise uniform heat transfer cylinder	69
Koval D.Y., Sineglazov V.M., Chumachenko O.I. Synthesis of optimal structure of deep neural network	78
Chertov O., Malchykov V.V. Method For Determining Dilation Factor Of The Non-Dyadic Wavelet Transform Based On Frequency Spectrum	83
Shkilniak O., Kasianiuk V., Malutenko L. Completeness of sequent calculi for modal logics of non-monotone partial predicates	92
APPLIED INTELLIGENT TECHNOLOGIES AND SYSTEMS	103
Berezsky O., Batko Yu., Melnyk G., Verbovyi S., Pitsun O. Segmentation algorithms of biomedical images: development and quantitative evaluation	104
Kovalevskii S.V., Kovalevska O.S. Neural network control of mobile machines with parallel structures	116
Marchenko O.O., Nikonenko A.O., Rossada T.V. About One Machine Learning Method For Paraphrase Identification	128
Pisarenko V.G., Varava I.A., Korneev S.V., Kuzko A.V. About the accuracy of determining of the anomalies mass coordinates beneath the earth's surface according to the numerical model of the gravitational field, the measured ground gravimeter	137
Stryxaluk B., Kolodij R., Sekela M. Cyberphysical technologies of monitoring the status of cardiac patients in the telemedicine system	144
Trokhymchuk R.M. Results of application of modular artificial neural networks for intelligent data analysis (data mining) and forecasting processes in the field of ecology and environment protection	151
AUTHORS	158
REVIEWERS	160
AUTHORS POINTER	161
INFORMATION FOR AUTHORS	162